Gazar byriin proletaarinar, negedegtii.

Kolkooziin eder byriin sonin

17 ... KAABRI
935 on
ARAG 3
290 (1652)
aan-Yde.

BURIAAD-MONGOLIIN YNEN

BK (b) Namiin Buriaad-Mongoliin Mozkom, BMASSR-iinTGK ba Burprofsoveediin Oorgan.

Yne 10 mon

Zakika yne
12 sarada 30 t.
6 „ 15 t.
3 „ 7 t. 50 m.
1 „ 2 t. 50 m.

Stakaanoviin kedeleegi tologoioko

kan dyyrsen namiin mo omiteediin pleenym bol novtanii Byke kolbootiin ugaar kural deere kele- nek. STAALINII ygiigi laa jabuulka bodoto tebte tabiza bejelyyl- stakaanovtanii kedelgee- nanai respyyblikiin ka- bykii azaliin sal- udta delgeryylkiigi by- mkinyydte duradkasan „Ene kedelegeeniigi ka- tyryyn namiin emki- a tus byri komuniistnuud ilon delgeryylke josotoi“ nek. JERBAANOV eeriin dkel soo kelesen baina. aanoviin kedeleen bol teeknikiin yndese suuri azaliin ynder bytee- kiin telee olon niitiin eze baigaa kereg men. an deerees donbaasiin or ALEGSEI STAKAA- Soveed kolbootiin erkim, kyn boloob, jamar tii- ne juma azaldaa oruu- gekede? Stakaanov bol o tynkiyyreer çuluu nyyr ltakodaa 6 cagiin kuka o 13-14 toonno malta- aisanaa, azalaa ton şi- mkidkeze eeriin bejiigi kedelmerieer somaaruu- gancakan maltaka ke- riiigi gol bolgood, oniso- ynkiyyriin egçe çadaka igi gyiced kereglesenii as eneeki 6 cagiin turşa 2 ba udaani 175-227 nyyrse maltaza urid azaliin kuuçan noormo gi ebdesen baina.

kaanoviin ene tuilasan jike amzaltiigi kalan manai oronii bykii aza- ri deegyyr şine sta- vtan delgerçe jireed, teek ojoortoni kyrter kereg- e ALEGSEI STAKAA- N tuilasan 227 toonno e azaliin deede kizaar eze karuulsan baina. Zi- le, baruun Sibiiriin sta- nek. BORIISOV bol soo onisoto tynkiyyreer oonno nyyrse maltasan baina.

Kedeeç azal deere abaad yzeje. Olondo aldarçasan, Lee ninii oordin kaira abasan **Ma riijaa Deemçenko** *bol engiin azalça kolkooznig emegtei be- geed, sveookliin pooliiin gaa gazaraas 500 ceent. urgaca aba kiin telee temecckeb geze nek.* **Staalinda** *engeregçe zil ygee egesen aad, tyyndee kyreme gabijaataigaar tuskai azalaa jabuulza, ene ziliin gaa urga- caas 523 ceentner sveooklo aba- san baina. Ene bol manai oro- nii dunda urgacaas 4 dakin jike bolboç,* **Mariijaa Deemçen- kiin** *yyskeliigi kalan abça, aza- laa jabuulsan zarimuud gaa gazaraas 600 ceentner urgaca kuriaaza, 523 ceentner sveook- lo bol gaa gazariin egçe çada- ka deede kizaar eşee bişe geze men karuulsan baina.*

Manai ende stakaanovton men garaza, urid baigaa kuu- çan noormonuudaa keden da- kin ilyylen dyyrgeze baina. Ge- beç, stakaanoviin kedeleen ma- nai respyyblikiin azaliin bykii salbarinuudta eşee sainaar, er geneer delgerçe çadaagyi bai- na. Stakaanovtonii kedeleenii- gi tolgoilon, tedende ali bolko tuslamza yzyylke, kangaltatai erke baidal olgoko jabadal eşee sula baina. Kuuçan noor- moo uridaa bariza suuka jaba- dal ba stakaanovtondo zyriçe- ke, karagui zamiigini kaaka iabadalnuud, angiiin daisan- guudiin a şaanuud odoo kyrter gyiced buta cokigdoogyi baina.

Tiime tula stakaanoviin ke- deleegi ulamaar deeşelyylkiin bykii kemzeenyydiigi gyiced abka ba stakaanoviin kedelee niigi bodotoigoor tologoiloko jabadaliigi nen tyryyn namiin emkinyyd, komuniistnar udari daka josotoi.

Kedelmeriçed,kolkoozniguud, olban kaagçad byken jabuulza baigaa azaliingaa noormiigi jekedken, bykii şine deede by- teece gargakiin telee ba byge- deeree stakaanovton bolkiin telee temeceke josotoi.

Kolkooziin azal nadiigi kemyyzyylee

SSSR-iin TGK ba yndesenii soveediin geşyyn nek. Erdeni Delekpiilovaatai jarildaan.

Nek. Delekpiilova urdani zobozo tuliza jabasanaa sanaandaa oruulan keleze ekilbe.

—„Bi bol odoo 52 nasatai bolçoob daa, eeriingee nasanii zaluu yjede. nom biçegte surakaas baitagui, kool ba kubcasaa arai geze olozo jabaa sem.

Minii neker Dobçon Delekpeliin geeşe zeeri çadaliin talaar basa jike jaduu kyn baisan jum. Tiin kojuulaa ail bolzo, kamtadaa ailda kedelmeri kiize jabadagsamdi.

- Nadaas 11 kyyged garaa jum, tyynees arai geze 5 ni kyn bolzo jaba na geeşe. Kolkoozdo orokiingoo urda tai zeeri çadaliin talaar jike jaduu bai- gaa geeşesemdi. Bi bol kolkoozdo orokiingoo urda tugaliin bilçeerees caaşa oçoogyi, kazuudaa baisan dacan da mergeed baidagsambi.

Tiin 1929 ondo egeel tyryyn komuu nada byleeree oroosomdi. Tiigeed 1930 onoos ekilen 280 koni eeriingee kariuu calgada tuşaaza abaad, odoo kyrter 5 zil soo koni karaza jabana geeşebdi. Manai karasan konin odoo minga ga ran boloo jum.

Kolkoozdo oroson cagaas koişo ge- reeree udaarnig jabaabdi. Manai ebegezeel malda jike duratai, jike çin narin kyn geeşe. Minii konioo korioo doni kaagaad jirekede, eşee nadiigi itegeke ygei, zaa bol oçozo şalgaagyi dee sanaagaa amardaggyi geeşe daa, Manai karaza baisan malda negeç muu juuma uçaraagyi.

Kolkoozdo orosoor jadaka jabadalii gi yzeegyib. Kolkooziin azal nadiigi kemyyzyylee, kolkooz nadada zajaa- zol olgoo, enyynees bişe nadada juuç kereggyi.

Menee gertei-bairataib, syy ba ojo doliin maşiina g.m. ger dotorki kereg sel byg de bii. Unaka morin ba saaka ynieen baika, kamta 12 maltaibdi. Ebe gen ba bacagantajaa gurbuulan engereg çe zilde 1577 azalta eder oloosomdi.

Kebyymni 5 daki klaasta suraza bai na, bacagamni basa 5 daki klaasta sura za baisan aad, odoo 2 zil soo kolkooz doo kedelee jumdaa. Bi eeree nom biçeg „aaç“ geze medeke ygei aadla, odoo neree tabiza çadaka ba lataar aalikan ysegleze unşaza çadaka bolzo bainab. Ene ebeldee sain suraka sanaa taib daa, nom biçeg medeke ygei bajkadaa, niydegyi sokor mete jike berketei, „kalagdaa“ geze sanakaar, koro bucalmaar baidag sen.

1934 onii maarta sarada respyybli kiin 3 dugaar kolkooznig-udaarniguu diin kuralda oçokodoo egee tyryyn Ulaan-Yde kotojoo yzeze zigtei sonir koosomdaa. Tereenii syyleer B.M. respyybliki ingee soveeduudiin 6 du gaar kur 'da oçokodom byri sonin bo lood baigaa belei.

Odoo SSSR-iin TGK ba yndesenii soveediin geşyyn bolzo, aguu jike erke olood baisan minii beje bol, kol- kooziingoo azalda ynen sedkelee tabi za kedelsenii aça gabijaa men bolno geze bi sain medenem.

Menee yjede konindo baisaniigi mni gargaza amaralta egeesen. Kolkooziin goo mal azal ba bişe bykii azal dee gyyr cag yrgelze jabaad eeriingee medeke zergeer zaabari egegçeb. Basa kolkoozniguudiin dunda ariuun ceberii gi sakika tukai ba sojol bolbosoroliin kemzeegi deşelyylke tukaida jikedee orolconob.

Manai ebegezeeliin nasanii jikeken bolşoson baika tula, namaraas ekileed amaralta egesen baina. Tiigebeç dulaan bolgood, dakin maldaa oroko geze baina. Odoo zilde men 1000 garan azalta edertei baikabdi“—gene.

Nek. Delekpiilova bol cag yrgelze bykii azal deegyyree erjen, şalgaza jabadag baina.

Gerteni orokodo saruulkan-sonor, ceberkeneer kubcalsan, ger dotorkioo zokistoiçcor en kileed, ajatai zokisoor jariza, eeriingee kolkooziin azakuigi caaşadaa jaaza ulam kegzeeke tukai sanaa sedkelee tabilcaza suuna.

Jem Cerenii.
D. Lubsanii.

Aimagiin tebte elegtriin staancatai bolbo

Bookonii MTS bol 350 laam pada gerel egeke kemzeetei elegtriin staancatai bolbo. Odoo tus MTS-iin direegce, maşiina zasabarilaka mastris koi ba kontooro bolon pooç tiin tasag geke metiin gazar nuudani elegtriin gereleer kangagdaba.

Gadana, enyynii koino udaan bolongyi Bookonii aimagiin emki, zurgaanuudta elegtriin gerel oruulagdana.

V.S.P.

Jaruuniin aimagiin Jerbaanoviin neremzete kolkooziin geşyyn Garmiin gegçe kedelmeriiingee zabsarta amara- za baina.

Tyryy kombainaçadta deede kaira olgogdobo

Erkimiin erkimeer kedel- merileze, azaliingaa noormo 100-400 kubi ilyylen dyyr- geđeg tyryy jabasan ereg- tei da emegtei kombaina- çadta deede kaira olgoko geze SSSR-iin Tebiin Gyi- cedkeke komiteed togtoobo

Kuriaalgiin yje dotor 600 geegterees deeşe tariaa ku- riaasan 68 erkim kombai- naçadiigi Leeninii oordi- noor şagnaba. Tedenii do- tor neked Polagyytin S.V., Koormin J M, Miimrikov V.A., Pogorieelov G.I., Ke- çetkoov G. C., Şalaajev A.I., Prodaanov V. I., Ponoma- rioov F. A., Şerkaasov S.V., Voiteeneko J. T., Şesterne I.N., Şebalkov F. T., Çebyy kin I. V., Lavriiik P. A. geg çed ba busad bolno.

Kuriaalgiin yje dotor 500- naas 600 gaa kyrter tariaa kuriaasan 66 tyryy kom- bainaçad Ulaan Tugiin oor- dinoor şagnagdaba. Tedenii dotor neked: Kapyyst G. J., Klesoob L. K., Samoilov A. I., Andreijev P. G., Pitroov M. A., Tepliinskii S. S., Mnogoletnii I. A. gegçed ba busad bolno.

Kuriaalgiin yjede 300- naas 500 gaa kyrter tariaa kuriaasan 63 tyryy kom- bainaçad kyndete temde- giin oordinoor şagnagdaba. Tedenii dunda nek: Viinnig J. V., Boroviig V. G., Sak- noo T. Z., Çernoova A. S., Şaarikov V., Baryykin F.P., Tyjebaajev N.S., Kybaliijev Y. A., Gydyşayri A. N. gegçed ba busad bolno.

Byke Rosiin TGK-iin 2-dugaar seessi

Byke Rosiin Tebiin Gyiced- keke Komiteediin preziidiym bol Byke Rosiin TGK-iin 2-doki seessiiigi 1936-onii fevraaliiin 1-de zarlaka geze togtoobo.

Ene seessi deere aradiin azakuin teseb tukai RSFSR-iin Arkom Soveediin iledkel, RSFSR-iin 1936 onii ulasiin biydzeed tukai Byke Rosiin TGK-iin biydzeediin komiisiin iledkel, niutagiin azayiledbe- riiin arkomaadiin iledkel ba niutagiin azayiledberi delge- ryylke tukai nam ba zasagiin diregtiiviin gyicedkelge tukai Byke Rosiin olzoborinuudiin ebleliin soveediin nemelte iled- kel, Jakuudiin ASSR-iin sovee- diin, azakuin, sojol bolboso- roliin baiguulalta tukai Jakuu- diin ASSR-iin zasagiin gaza- riin iledkel sonosogdoko bai- na. Mensomonii soveed tu- kai tuskai zaabariiigi zokioon batalka ba bişe asuudalnuu- diigi kelceke baina.

... Staalinii yge şine ilaltiin gabijaa badaruulaa

(Korrespondentiin biçeg).

er. Tus aimagiin kolkoo- aşiina traagtariin nciin ba masters dalmeriçed bol eregtei ba emeg bainaçadiin zebleen deere nek. i kelesen ygiigi aguu jike ar kylieen tanilcaza baina. ozniguud ba MTS-iin kedelmeri kural deere, miitinge deere udaridagça nek. Staalinii kele eni şine ilalta dabakiin gabijaa ulna“ geze kelene. Edener bol azakuin caaşadaa debzekiin, urgaca deeşedkekiin, mal aza jarka aşag olziini jikedkekiin çanga çadaltai ba bolbosorongui ai bolkiin tukai şine kemzee anuudiigi sanaaçalan keleze, uudiigi abasan baina.

elkede: Gaşain MTS-iin kombaina 1 1936-onii tarilgiin kuriaalgada yri 25 gegtaaraas dooşo bişiigi abdi geze ujalga ababa. (Ene 3-14 gaa kuriaadag baisan bai nege gegtaaraas 18 ceent. kuriaagda san baigaa. Kolkozniguudani jireke ziliin urgaciigi nege gaagaas 20 ceent. abka bolgokobdi geze ujalga ababa.

Kolkooznig Ivanoov gegçiin bylener 1-00 azalta eder oloson baigaa, enyyn dee 900 pyyd tariaa abka bolbo. Men oovoşi ene mete jikiigi abana. Kolkoo ziini pravlieeni 60 mori terge emkidke ze, nek. Ivanoovto azalta ederiini ol ziin tariaa ba oovoşi abaaçaza eke geze baina.

-Zaganii selsoveediin „Ulaan-Za- kolkooz kedee azakuin bykii zebsegyydiin zasabariiigi jan ees kozom bişe dyyrgeke gebe. lkooz bol yresenii ba menkelel ondo erkim tariaagaar kaaza dyyr Menee olzo urgaciin kubaariiigi eze baina. Nege azalta ederte zergeni (oovoşi ygeigeer) 10 tariaan kyrtene.

kolkoozdo ynekeer stakaanov gaza baina. Tedenii kedelmeriiin urgaciin çanar deeşedkegdeze,

Konkoloin MTS (direegtereni Soobo liv) elegtre staanciin tekieergiigi dyyrgeze, masterstkoinuudaa elegtre galaar gereltyylbe. Gadana, masters koin stanooguudiigi şineer tabisan baina. Ene bygediin açaar maşiina traagtariin ba kedee azakuin bykii zebsegyydiin zasabariiigi janvaari 15 aas kozom bişe dyyrgeze çadana.

Basa, Şaraldain selsoveediin „Kiirov“ kolkooziin syy-tavaariin feerme bol maliingaa teliigi cem mal bolgoko ba maliin yylteriigi saizaruulka keregiigi çangadkaka geze ujalga ababa.

Nikooliskiin, Podlopaatkiin ba Cuul giin somsoveeduud jireke tarilgada bolboson staan emkidkeke, tendeni baani ba stolcovo barika, untariiin tasaguudiigi gyiced keregselteini bai guulka: Gadana staan byridee kuur-keg zemiin instrymeentenyydiigi bii bolgo ko geze ujalga ababa.

Ene selsoveeduudiin karijaata tos kon suurinuudta klyybyyd bariza eki legdesen ba fiskyltyyriiin talmainuud baiguulagdakaar tekieeregdeze baina.

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	65,5	58,0	78,4
25 [illegible]	—	—	77,2
24 [illegible]	53,8	60,0	24,4
23 [illegible]	145,8	117,1	186,8
22 [illegible]	91,0	58,2	108,6
21 [illegible]	56,3	63,5	233,9
20 [illegible]	70,6	63,0	38,2
19 [illegible]	78,4	73,6	73,4
18 [illegible]	72,4	66,1	—
17 [illegible]	56,1	43,7	21,9
16 [illegible]	73,6	61,8	99,7
15 [illegible]	61,3	49,7	46,2
14 [illegible]	55,6	51,8	51,8
13 [illegible]	65,4	70,9	66,2
12 [illegible]	87,4	108,6	59,5
11 [illegible]	47,1	29,3	36,2
10 [illegible]	69,8	57,3	68,4
9 [illegible]	85,4	61,9	67,9
8 [illegible]	56,7	44,6	127,2
7 [illegible]	60,3	56,2	50,8
6 [illegible]	86,6	18,5	118,8
5 [illegible]	56,6	42,0	14,5
4 [illegible]	40,3	45,4	20,3
3 [illegible]	62,0	54,7	104,6
2 [illegible]	62,0	40,5	105,4
1 [illegible]	57,6	61,2	164,0

F. ŞYLYNOOV.

1905 on BURIAAD-MONGOLD

Buriaad-mongolçuud bol 1905 onii kubiskaliigi eesediingee baidalda taaruulza oilgodog bai san. Edeneriin kubiskalta nede leende kabaadasan jabadal bol yndesenii erke çelee olgoko ke deleenii foormodo oroson jum. Ene bol buriaad-mongol arad zonii tyykiin jabadalaar düldui dagdasan baigaa.

Kaanta zasag bol Buriaad-Mongol oronoosynete bykii zyiinyydii gi udkan abkaar kizaarlasan bi şe, men tus oroniigi koloont çolko ergen zamda oroson be lei.

Sibiir orondo niutagzakaar „al banii kynyyd" kasaguud. niutag urilagçad, ba celegdegçed jabuu lagdadag baisan. Ene bykii, eeriingee duraar bujuu albaar niutag urilagçad bol Buriaad-Mongoliin erkim sain gazar niu taguudiigi ezelsen jum. Buriaad mongolçuud bol bajalig gazar ba, çukala çukala gol gorikonuu daas tyrigdesen belei.

Kolooniçolgo bol kurdan teem peer jabaza, bykii şine şine mo zonuudiigi ezelsen jum. Enyyn tei kamta men zakirgaanii yp ravleeniin şinedkegdeseni me deeze beze.

„Şinedken baiguulgiin" gol udkani bol zakirgaanii gazarnuu diigi kaanta zasagiin kolooniçol ko ba orosçolko zorilgonuudta taaruulsan baigaa. Oros oronii tyykede medegdesen graf Speraanski bol Zyyn Sibiiriin general-gybernaator baikadaa, 1822 ondo buriaad mongolçuudiin za kirgaanii ypravleeniigi şinedkeze ekilsen jum. Ene cecen ba arga meketei kaanii tyşemel bol buriaad-mongolçuudta „yndesenii ypravleeniigi" deede gazaraas belegleke geze şiidsen baigaa. Ene bol orosiin yjeezdenyydtei adali erketei ba gazartai begeed, general-gybernaatorta şuud ce ee medegdeke Stepnoi Dyyme kmkidkesen belei. XIX dugaar zuunii koriood ziliin yjede „be leglegdesen" Stepnoi Dyyme bol kaanta zasagta gancakan te re cagta tuskai udka çanartai baisan. Bolboç, koridoki zuunii ekinde, kaanta zasagiin kolooni çolko ba oroszaruulka poliiitikiin eşee nege alkam uragşaa jaba ka josotoi bolkodo, Stepnoi Dyymenyyd bol kaanta zasagiin oroszoruulka poliiitikiin caaşaa yrgelzelke jabadalda saad uçaruuldag bolson baigaa.

Tere tula Stepnoi Dyyme nyyd bol 1901 ondo zasagiin gazariin tuskai aagtaar usadkagdasan belei. Kaanta zasag bol Volostnoi ypravleeni ba busaterelteni naçıalniguudiigi baiguulka jabadalda orozo, ene jabadalaaraa eeriingee oroszoruulka poliiitikiigi ulasiin baiguulaltiin talaar eceslen dyyrgesen jum. Kaanta zasagta dalagdaza baisan arad zonii negen bolko buriaad—mongolçuudiin baidal ulam muudasan baizai.

Buriaad—mongolçuud, ilangajaa zyyn taliin buriaaduud bol syyd ba zakirgaanii gazarnuudiigi şinedkeke jabadaliigi eris çangaar esergyyceze, 1901 onii kuuliigi eerçelke tukai zuur çalgataigaar ezen kaanda eeseediingee teleelegçediigi jabuulsan baigaa. Ene teleelegçediin (edener bol taişaa, lama ba buriaadiin busa „tuşaaltad" kynyyd baisan) kojordugaar Nikolai Kaanii urda derbe mecee ree melkize guiza baika yjede, niutagiin nojod tyşemed bol şinedkelge tukai kuuliigi kyceer bejelyylze ekilsen bolboç, uuraa kyrçe baisan oloniite buriaadmongolçuudiin zygees eris kariu abasan baigaa.

Ene şinedkelgiigi bejelyylke jabadal bol 1904 on kyrter koişo tatagdasan belei. Kaanii tyşemed bol „byynte kiigçegte" katuu kemzee abça çadakagyi baisan. Katuu kemzeenyyd bol Mongol ba Koito Kitadiigi eeriingee garta abkiigi cag yrgelze oroldozo baigaa zasagiin gazariin poliiitikada saad teeg uçaruulka baisan.

Ene uçariigi zasagiin gazar bol Sibiir ba Alas Doronodoki kizaariin generaal gybernaatornuudta ilgesen direktiivyyd dotoroo zaasan baina. Japoon ulastai karilcaka jabadaliin muudakada, ene asuudal bol ilangajaa kurcadasan jum.

Oros—Japoonii dain baildaanii ekilkees urda katuu kemzee abça bolkogyi baisan. Tere tula kaanta zasag bol ypravleeniin şine foormodo şilzen oroko yndese suuriigi eni udaan beledkesen belei. Lama, taişaa ba busa aristokraad etegeedyydiigi nege negeer idkaza, bejedee tatadag ba zarimiigi kudaldan abadag bolgood, ilangaja jike esergyycegçediigi kinaitada abadag ba celelgede jabuuldag baisan.

„Kamagiigi enerigçe" gegde deg ezen kaan bol Buriaadmongoliin teleelegçediin bykii zuur çalganuudiigi buruuşaaza kereg te abıngyi orkison bı ecesee, şinedkelgeni bıelelyylegdesen bainı. Buriaad-mongolçuudiin Kaanta zasagiin kolooniçolko poliiitika bol Buriaadmongol aradiin yndesenii aşag tusiigi ygei bolgoson baigaa. Terel tula Buriaadmongolçuud bo orosiin ankadugaar kubiskaliigi aşaglaka bı yndesenii asuuda liigi eesediingee tusada şiidke ke geze zabdasan baigaa.

Yynees gadana, Buriaadmon golçuudiigi 1905 onii kubiska liin jerenkii kedeleende kabaa duulka basa nege uçar baisan. 1905 onii kubiskaliin ekilkeyje de buriaad toskondo kapitaalta josonii jikeken delgersen dee rees kapitaaliis etegeedyydeni oroilon zakirka sanaltai bolson baizai. Koito bejiin buriaadiin dunda edener bol oroilon za kirdag boloed baisan. Kapi taliizmiin kegzeltiin udka ça nar jum baigaab gekede, ene bol ulasteriin arieene deere şine angiigi—yndesen byrzyi neriigi bii bolgoson baigaa. Kedee toskondo kapitaliis etegee dyydiin bii bolkotoi kamta, men yiledberiin karilcaanuud kubil san baizai. Urdiin kakas feoldaal karilcaanuud kapitaliis karilcaanuudaar soligdozo, ka kas natuuraal azakui, ed tavaar ba mengenii azakuigaar solig doson baizai.

Buriaadmongolçuudiin tuskai yndeseten bolkotoi kamta, ede neriin yndesenii erke çelee olo ko kedeleen eere janzatai bol son baigaa.

1905 onii kubiskaliin eesedee byrzyi dem nam bolzo emkidke s nege beleg buriaad nacl demokraaduud urgaza jum.

Nacionaal-demokraad bol naroodniguudiin tu emkidesen ba 1905 onii kaliin yjede ene buriaa roodniguud kadaa neliee tei beleg baisan. Eden eesedee ulasteriin plat (programaa) duridkaza Eneeniigi kaanta zasag jod, tyşemed azaglangyi argagyi baigaa. Zizeelked galiin urdaki generaal-gy toriin byke tariaaçad ba tereltenii naçaalniguudt sen 1907 onii dekaabri nii niitelen tuşaaka b (arkyliaar) kabsargalta „buriaadiin deede ba ila bolboson angiin oloni jikenkidee şazanii-uiton liin talaar uragşaa bolka baisan bolboç, lami nii tukai urid sanal keşe bidagaas gadana, syylii erke çeleegiin tukai ma nuudiin sonoskogdokot ta, buriaad zonii dunda dugaar elemeent" geze niitiin baidaliin basa n doo kedeleen ile todo baina. Buriaad belgemiin badugaar elemeet" bol n niguudiin kedeleenii byl monuudiigi aikabtar tyr gozo abasan ba eesediin rilgonuudiigi gyicedkek esergyyceke jabadaliigi son baigaa.

odniguud" bi-
erleke zergeer

zilde (1905-
zonii dunda
ug", „buriaad
„buriaadiin
m" geke me-
urigşaa jaba-
uudiin „nam-
e bykii emki
isan ecesiin
dali baisan.
boson paan
gyi bolno ge
e yzel surta-
ejelyylke ge
a.
el, ilangajaa
guudani „bu
bujuu enge
n eesediin
radiin gegee
udaridagcad
nariin ebel"
deere ime
udiigi sonos
uriaad zonii
le tusalalca-
gegeereliin
3) surguuli
bolgoko ba
ar tusagaar
n avtonoomi
ko" geze bi

desenii talaar
buriaadiin
ulka tukai
agiin buriaa
liin zorilgo
Buriaadiin
omnodog yn
agaar bolko
rad temenii
yndese suu
yi bina. Yn
daralagdasan
eligi duratai
ni medeeze

daraagiin du-

Geg. Arkom—nek. Dongidoondo „B-M. Praavda"—nek. Orşaanskede „B-M. Ynen"—nek. Vaançagiin

Ynekeerее tyryy zergiin zişee te surguulinuudiigi baiguulka keregiin ba surguuliiin kedelmeride ilyy sain dyrşelee gargan ileryylke keregiin ton jike udka çarartai baisaniigi medereed, Agiin aimagiin Zugaalain gyiced bişe dunda surguuliiin bykii kollegtiiviin ujalga ekeni kadaa:

1. BMASSR -iin Gegeeryylke Aradiin Komisariaadiin zygees komsomooliin mozkomtoi ba ekin dunda surguulinuudiin kedelmeriçediin ebleliin moziin keltestei kamta 1935 onii ogtiaabriiin 1 -nees 1936 onii apreeli 1- kyrter sonoskogdogson tyryy zişee te surguulinuudiin respyyblikiin koonkyrsede orolconobdi.

2. Gegeeryylke Aradiin Komisaar nek. Dongidoonii gar tabilgatai koonkyrse tukai zuram dotor zaagdasan bykii byteeke zyil nyydiigi gyiced dyyrgekebdi geze ujalga abanabdi.

3. Өesediingee oloson amzalta ba dutuu dunda baidal tukaigaa sara byri rajoonii, respyyblikiin ba kizaariin soninuudta tolilozo baikabdi.

4. Bidenii ene egesen ujalgaaker zerge gyicedkeze baisaniigi şalgan karaza baikiigi... ke Aradiin Komisaar D... „B M. Praavda" sonin... tor Orşaanskii ba „B... soninii redaagtor ... to naidanabdi.

Surguuliiin dereegi... Badmazabiin.

Ebleliin toskonii k... tyryy Amagalanii...

Komsomooliin k... sekretaar Żambalona.

Pioneer emkiiin... tyryy Rabdai...

Ceber saikan ba bolbosorongui baira baidaliin telee

Manai nam ba azalçan aradiin udaridagça neker Staalin bol niite azalçadiin sojol bolbosoroliin, aza amidaraliin baidaliigi saizaruulkiin telee eder bykenee orol dodog baina. Soveed Kolbootiin kedee suurinuud ba kotonuudaar ceber saikan ba bolbosorongui bairanuud, klyybyyd, teaatrnuud, bibliooteekenyyd, surguulinuud oloşorzo baisan ba arad zonii baidal ulam byri saizaraza baina. „Stakaanovtanii kedeleenii gol yndeseni bol, kamagiin tyryyn kedelmeriçenii aza amidaraliin baidaliin ug yndeseeree saizara sanaas bolno. Neked, baidal manai deere boloo. Baidal manai cengeleg kekiyy bolco. Negentaa cengeleg kekiyy baikada, kedelmeri çigi bytecetei baina" —geze nek. Staalin Bykekolbootiin stakaanovtanii ankadugaar kural deere kelesen baina

Manai oronoo bajaskalantai, cengeleg kekiyy ba gaikamşagaar aza suudag ba yzegdeegyi juuma baiguuldag boloo. Gaikamşagta saikan socialiis ekeorondoki azal şingi bajaskalanta azal ygei. Yndesenii Soveed respyyblikenyyd ynete saikan ceceg mete salbaran, kegzeze baina.

Manai Buriaad -Mongol respyyblike, ton tyryyn tyynii Ulaan- Yde koto tanigdaşagyi geer kubilza baina. Buriaadiin socialiis indyystri kegzeze, Parovooz- vagoon byteeke zavood, makanil kombinaad, şiliin zavood, meelkombinaad geke mete gaikamşagta azayiledberinyyd baiguulagdana. Respyyblike soo keden arbaad mingaad kyrter kedelmeriçen angi urgaa. Keden olon ger bairanuud, baaninuud, bolniicanuud, klyybyyd barigdaza baina. Temer zamiin traansporto deere ba PVRZ deere 3000 kynii bagtaacatai teaatar ba men saikanuud klyybyyd barigdasan baina. Parovooz -vagoon byteeke zavoodiin socialiis koto bol ynekeeree manai omog men.

Parovooz - vagoon byteeke zavood deereki bairiin barilgada keden çiueen ulasiin zeeriiin ba keden çineen kedelmeriçenii kycenii gargagdasaniigi kyn bykende medeeze. Kedii oloor ger bairanuud byteegdebeç, PVRZ deere bairiin foondo dutaza baisan tula, kvadraad meetrç baira byken ton ynetei baina. Tiime deerees, ede bykii şine barigdasan ger bairanuud bol socialiis zeeriigi kamagaalka azaliin kurca niydeer karagdan sakigdaza baika josotoi baina. Gebeç, sajakan şineer barigdasan keden dabkar saikanuud gernyyd bol jamarç karuulgyi: gadaa zosooni muukai, toirood eldeb muu sain kajadasan dyyrçesen, uuralaar kalaadag (dulaacuuldag) kooloinuudani ebderkeinyyd, yydeereni ugaadasanii nekenyyd, barilgiin modo çuluun dyyren baga daa yydegyi deerees kyiten zabar ylieeze baidag baina. Zavoodiin yiledberiçenii eblelnyyd bol barigdasan ceberken ba bolbosorongui bairanuudaa çamduulan gyiced dyyrgekiin oroldolgo garganagyi. Ene metiin baidal men şiliin zavood ba usan zamiin traansporto deere baina.

Manai azayiledberinyyd eesedtee baigaa kedelmeriçediin ebeliin bairiigi ene zilde ton muugaar beledkee. Namiin emkinyyd ba zavoodiin komiteeduud ene bygediigi saizaruulka geze kelcebeç, bodoto kereg deere juuç byteegee ygei baina. Ene darui bykii ger bairaa zasaka kedelmeriigi, şiidkekii josoor saizaruulka keregtei.

Ger bairiin foondiigi niydenii cecegii mete kamagaalaka keregtei.

„Ynen" soninii dokioogoor kem... abtaba

Ulaan-Ononii aimagiin komsomooliin komiteediin...

Manai „Buriaad Mongoliin Ynen" soninii ogtiaabriiin 29-nii ederiin 251 dugaarta tolilogdoson „buzagai aaşatai toocooçon" gesen Ulaan- Ononii aimagiin Alkaniin somonii selpoogiin toocooçon Bazar Abidiin tukai zyiliigi aimagiin komsomooliin komiteedi... biuroogoor yzegdeze... Abidiin gegçiigi ko... zergees gargasan ba ... gargasanii tus s... baalaltiin kedelmeri... şiidkegdebe geze m...

Kariuucalgata redaagtor B. Vaanç...

BMASSR-iin Finaansiin aradiin komisariaadiin togtool

Ulaan Yde koto №107 1935 onii dekaabri 2-to

Engiin niuurnuudta olziin naloog açaka tukai gurimiin 54-deki zyiliin yndeseer, BMASSR-iin Finaansiin Aradiin Komisariaadiin togtookoni:

1. Koperatiivto elsyylegdeegyi gar yiledberiçed (kystari) ba gar darkaçuudta (remieeslinig) 1936 onii olziin naloog açakiin tula tedenii olzoboriiin katuu noormiigi dooro zaagdasanii josoor daiguulka:

Kystaariiin ba gar yiledberinyydiin nere	1936 onii olziin naloogiin noormo (mingan tekerig): Ulaan-Yde koto ba koto şadariin zoono	Kiaagta koto ba Mesoovsk toskon	Alairiin, Bookonii, Bargazanii, Jaruuniin, Kabaanii, Tarbagatain, Ekired-Bulagadiin, Koriiin ba Zagarain rajoonguud	BMASSR-iin busad rajoon
1. Engiin maasternuud ba ooptiguud	12,0	8,0	6,0	4,0
2. Mekaanikiin kycegyigeer kedelmeriledeg sleesarnuud	9,0	7,0	5,0	4,0
3. Çudkalaaçad	4,0	3,0	—	—
4. Grabeernuud	6,0	4,0	—	—
5. Dunda mergezeltei kyzneecuud	12,0	9,0	6,0	5,0
6. Deede mergezeltei kyzneecuud	18,0	—	—	—
7. Żestiaanşiguud	7,0	5,0	4,0	3,0
8. Siitniguud	6,0	5,0	4,0	3,0
9. Kaircag ba baylşig darkalagçad	6,0	5,0	3,0	2,5
10. Gerel darkalagçad	6,0	4,0	—	—
11. Şootko ba kiisto darkalagçad	3,0	3,0	—	—
12. Foto raamka ba şil kiigçed	4,0	4,0	—	—
13. Kyygediin naadanii juuma darkalagçad	4,0	4,0	—	—
14. Şil kiigçed	4,0	4,0	—	—
15. Toçiildooçod	3,0	2,0	—	—
16. Teekn. Kiim. azakui	3,0	—	—	—
17. Şirdedeg azakni	5,0	—	—	—
18. Gerte kedelmerildeg sabaki ojogçod	10,0	8,0	6,0	4,0
19. Gudamzada kedelmeriledeg sabaki ojogçod	6,0	4,0	—	—
20. Iişeg ojogçod	5,0	4,0	3,0	3,0
21. Өeriingee materiaalaar kedelmeriledeg portniiguud	12,0	9,0	6,0	—
22. Zakil kiize acarsan materiaalaar kedelmeriledeg portniiguud	9,0	6,0	4,0	3,0
23 Ekeneriin plaati ojodog portniiguud	9,0	6,0	4,0	3,0
24. Ojodolçod	4,0	3,0	2,0	2,0
25. Odejaal ojogçod	4,0	3,0	2,0	2,
26 Malagai ojogçod	8,0	5,0	4,0	3,0
27. Degel ojogçod	5,0	4,0	3,0	3,0
28. Şliaapa ojogçod	5,0	4,0	—	—
29. Oimoso ojogçod- trikotaazniguud	4,0	3,0	—	—
30. Mereezniguud - kryzeevniguud	6,0	5,0	—	—
31. Kubcasa ugaagçad	1,0	1,0	—	—
32. Ceceg kiigçed	2,0	2,0	—	—
33. Ceetke ojogçod	3,0	3,0	2,0	2,0
34. Şioorniguud	6,0	5,0	4,0	3,0
35. Yse abagçad (parekmaakernuud)	10,0	8,0	6,0	4,0
36. Kiumasa zasagçad	6,0	4,0	—	—
37. Gerte azalladag fotograafnuud	10,0	8,0	6,0	5,0
38. Gudamzada azalladag fotograaf	10,0	8,0	6,0	5,0
39. Kvaas kiigçed	7,0	6,0	4,0	3,0
40. Synii produugta azalladag azakui	7,0	6,0	5,0	4,0
41. Kengen izboozçiguud	7,0	5,0	—	—
42. Juuma çiredeg engiin izboozçiguud	12,0	9,0	6,0	4,0
43. Togtomol staavka ba doogovoroor emkinyydte juuma çiredeg izboozçiguud	6,0	5,0	4,0	3,0
44. Usa zeegçed	3,0	2,0	2,0	2,0
45. Żorlon arilgagçad	4,0	3,0	2,0	3,0
46. Zagasa kataagçad	4,	3,0	3,0	3,0
47. Şnyroog kiigçed	3,0	3,0	—	—
48. Żakilaar abtasan materiaalaar işegii gutal ojogçod	6,0	4,0	3,0	3,0
49. Işegii daragçad	6,0	4,0	3,0	3,0
50. Maliaarnuud	5,0	3,0		
51. Ger cagaadagçad	4,0	3,0		
52 Buşkimal kiigçed	—	—		
53 Gutal arilgagçad	2,0	1,5		
54. Peeşen kiigçed	4,0	3,0		
55 Nom dakalagçad	3,0	2,0		
56. Modon saba darkalagçad	5,0	4,0		
57. Loodko kiigçed	3,0	—		
58. Stoliaarnuud	7,0	5,0		
59. Meebilşiguud	7,0	5,0		
60. Meeri kiigçed	4,0	3,0		
61 Çaraga kiigçed	—	—		
62 Korziinka kiigçed	3,0	2,0		
63. Çaragiin yrge, tergiin bula ba dugaag beledkegçed	4,0	3,0		
64. Dabirkai neregçed ba modonii zelii abagçad	4,0	3,0		
65. Şabar sabanuudiigi kiigçed	4,0	3,0		
66. Kirpiice cokigçod	3,0	2,0		
67. Çerediişniguud	3,0	2,0		
68. Izvioosko bolbosoruulza abagçad ba galdagçad	3,0	2,0		
69. Ganca la modoor kyygediin naadkuur kiigçed	3,0	2,0		
70. Moroozin kiigçed	10,0	10,0		
71. Kroveelşiguud	4,0	5,0		
72. Kegzemiin instrymeent darkalagçad	12,0	9,0		

2. Deere batalagdasan olziin noormo bol... guud ba gar yiledberiçedte olziin naloog açal... ketereze bolkogyi baina. Ene gurim bol jamarç... bolkob gekede:

a) Kerbee naloog telegçiin өeriini karuulsa... kiisen kedelmeriiin ba byteesen edleliini tele... mengenii dyn tukai azakuin, alban gazarnuudiin... zygees kyrgesen medeeceliin josoor, naloog... bol togtoogdoson noormoos ketereze bolko.

b) Kerbee 1935 onii bykii olzoni baiguula... jike baga baisan baina geze yndeseteigeer iler... ni ene baiguulagdasan olzoboriiin noormoos kө... Zygeer, zarim kystaarniguudiin ba gar yiled... noormo jikedkeke bolbol, BMASSR-iin finaans... ujalgaçalan bataluulza jikedkeke josotoi.

3. Azakuingaa baidal deerees duldiidaza... kedelmeriçeniigi kereglеke azakuida olziin nalo... geleke zuram kereglegdeke baina Tiime azal... daka azakuinuud: a) Kyyzneciin; b) Dugaag ba... kui; c) Kirpiiciin azakui; ç) Modo kuuraigaar... d) Kanaata-muşkamal kiike azakui. 4) Ene togt... janvaariiin 1-nees kycendee oroko ba kystaari... beriiin azakuinuudta taraagdaka baina.

BMASSR-IIN FINAANSIIN A...

Номер выпускал З. БАЛЬЖИНИМАЕ в. Корректировал Б. ДУГАРОВ. Верстали: Б. ЦЫДЕНЖАПОВ и Д. БАЛДАНОВ Тип. из-ва «Б.-М. «Унэн» Упол...